

Pradžią>Kreipimasis į teismą>Tarpininkavimas>Tarpininkavimas ES šalyse

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas.

Swipe to change

estų**Tarpininkavimas ES šalyse**

Estija

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tai alternatyvus ginčų sprendimo priemonė – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti. Ir Estijos vyriausybė, ir praktikuojantys teisininkai suvokia tarpininkavimo pranašumus.

Į ką kreiptis?

Estijoje išskiriamas taikomasis tarpininkavimas ir taikinimas: Taikinamasis tarpininkavimas – plati sąvoka, apimanti visą veiklą, kurią vykdydamas nepriklausomas trečiasis asmuo nesutariantiems asmenims tarpininkauja bet kuriuo klausimu, neturėdamas teismo arbitro teisių.

Kai kuriais atvejais tarpininku gali būti teisingumo kancleris. Nors Teisingumo kanclerio įstatyme terminas ombudsmenas nevartojamas, teisingumo kancleris vykdo ir ombudsmeno funkcijas – kontroliuoja, ar valstybės institucijos užtikrina pagrindines žmogaus teises ir laisves, laikosi gero valdymo principų, ir atlieka vietos valdžios institucijų, viešųjų ir privačių juridinių asmenų vykdomų viešųjų funkcijų stebėseną. Nuo 2011 m. pagal Vaiko teisių konvencijos 4 straipsnį teisingumo kancleris taip pat vykdo vaiko teisių ombudsmeno pareigas. Daugiau informacijos galima rasti Teisingumo kanclerio interneto [svetainėje](#).

Pagal Estijos įstatymus taikinimas reiškia taikintojo arba taikinimo institucijos veiklą civilinėse bylose. Taikinimą reglamentuoja Taikinimo įstatymas, o taikinamąjį tarpininkavimą – specialus taikinamojo tarpininkavimo įstatymas. Taikinimo įstatymas parengtas į Estijos teisę perkeliant Direktyvą 2008/52/EB dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų.

Taikinimo įstatyme numatyta, kad taikintoju gali būti bet kuris fizinis asmuo, į kurį šalys kreipiasi prašydamos būti taikintoju. Taikintojais taip pat gali būti advokatai ir notarai. Pagal šį įstatymą taikinimo funkcija gali būti patikėta valstybės ar vietos valdžios institucijai.

Notarų, galinčių būti taikintojais, sąrašą galima rasti Notarų rūmų [svetainėje](#).

Advokatų, galinčių būti taikintojais, sąrašą galima rasti Notarų rūmų [svetainėje](#).

Socialinių reikalų ministerija planuoja plėtoti šeimos taikinimo tarpininkų ir taikintojų veiklą.

Taip pat galima kreiptis į nevyriausybinės organizacijas:

Estijos taikinimo tarpininkų asociacija teikia informaciją estų ir anglų kalbomis. Asmuo ryšiams – [Anneli Liivamägi](#).

Estijos vaikų gerovės sąjunga – ne pelno asociacija, ginanti vaiko teises. Be kitos veiklos, ji teikia konsultacijas tėvams, ketinantiems gyventi skyrium ar nutraukti santuoką, skatina juos pasinaudoti taikintojų paslaugomis, kad būtų apsaugoti vaikų interesai. Ši sąjunga rengia taikinamojo tarpininkavimo šeimos ginčiuose kursus.

Estijos draudimo asociacija įsteigė taikinamojo tarpininko draudimo ginčiuose pareigybę – jis pasitelkiamas draudėjų, draudikų ir draudimo brokerių ginčiuose. Vadovaudamasi Kolektyvinių darbo ginčų sprendimo įstatymu, šalys turi teisę kreiptis į valstybės taikintoją kilus kolektyviniam darbo ginčui (dėl kolektyvinės darbo sutarties sąlygų). Valstybės taikintojas – nešališkas specialistas, padedantis darbo ginčo šalims susitarti.

Valstybės taikintojo duomenys ryšiams: Henn Pärn, Valstybės taikintojas, telefonas, e. paštas Henn.Parn@riikliklepitaja.ee. Daugiau informacijos galima rasti Valstybės taikintojo [svetainėje](#).

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Taikinimo įstatyme numatytas tarpininkavimas paprastai gali būti taikomas sprendžiant įvairiausių civilinius ginčus. Taikinimo procedūra taikoma civilinėse bylose, kai ginčas yra susijęs su privatinės teisės santykiais ir nagrinėjamas apygardos teismo. Nors ir nėra lyginamosios statistikos, tarpininkavimu turbūt dažniausiai naudojama šeimos teisės srityje.

Teisingumo kancleris sprendžia ginčus, susijusius su diskriminavimu, kai asmuo pareiškia, jog jis diskriminuojamas dėl lyties, rasės, tautybės (etninės kilmės), odos spalvos, kalbos, kilmės, religijos, politinių ir kitų įsitikinimų, finansinės ar socialinės padėties, amžiaus, neįgalumo, lytinės orientacijos ar kitais įstatyme numatytais pagrindais. Tarpininkai taip pat gali imtis veiksmų, jei pažeidžiamos pagrindinės teisės.

Valstybės taikintojas padeda susitaikyti kilus kolektyviniams darbo ginčams.

Ar yra nustatyta konkrečių taisyklių?

Pagal Estijos įstatymus tarpininkavimu dažniausiai naudojama savanoriškai.

Estijos taikinimo tarpininkų asociacija parengė kvalifikacijos standartus, kuriuos turės atitikti taikinimo taikintojai, pageidaujantys dirbti šeimos ginčų tarpininkavimo srityje Estijoje.

Estijos civilinio proceso kodekse yra speciali nuostata, pagal kurią teisėjas tėvus taikina tais atvejais, kai vienas iš tėvų pažeidžia nutarimą dėl bendravimo su vaiku. Remiantis šio kodekso 563 straipsniu, vieno iš tėvų prašymu teismas gali iškviešti į teismą abu tėvus, kad toks ginčas būtų išspręstas susitarimo būdu. Teismas nurodo tėvams atvykti į teismą asmeniškai ir informuoja juos apie galimas teises neatvykimo pasekmes (bauda arba sulaikymas).

Civilinio proceso kodekse taip pat numatyta, kad jeigu teismas, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes ir pirminę proceso dalį, mano, kad tai padėtų išnagrinėti bylą, jis gali nurodyti šalims dalyvauti taikinimo procedūroje pagal Taikinimo įstatymą.

Taikinimas dalyvaujant Teisingumo kancleriui reglamentuojamas Teisingumo kanclerio įstatymo 355–3515 straipsniuose.

Kolektyvinių darbo ginčų sprendimą, valstybės taikintojo ir procedūros šalių teises bei pareigas reguliuoja Kolektyvinių darbo ginčų sprendimo įstatymas.

Estijos draudimo asociacijos taikinimo tarpininkų darbo tvarkos taisyklės galima rasti [internete](#).

Socialinių reikalų ministerija padeda plėtoti tarpininkavimą šeimos ginčiuose, tuo tikslu ji rengia šeimos ginčų tarpininko standartinę kvalifikaciją. Ateityje valstybės arba vietos valdžios institucijos galės siūlyti tarpininkavimo paslaugas ir padengs dalį kai kurių tarpininkavimo paslaugų išlaidų.

Informacija ir mokymas

Informacijos apie Taikinimo įstatyme numatytus taikintojus, įskaitant notarų ir advokatus, galima rasti taikinimo paslaugas teikiančių subjektų interneto svetainėse. Notarų, galinčių būti taikintojais, sąrašą galima rasti Notarų rūmų [svetainėje](#). Tokią pat informaciją apie advokatus galima rasti Estijos advokatūros [svetainėje](#).

Informacijos apie Teisingumo kanclerio taikinamąjį veiklą galima rasti Teisingumo kanclerio [svetainėje](#).

Informacijos apie Valstybės taikintojo taikinamąjį veiklą galima rasti Valstybės taikintojo [svetainėje](#).

Taikinimo tarpininkų mokymą organizuoja privatusis sektorius (pvz., Taikinimo tarpininkų asociacija). Taikinimo tarpininkų mokymas nėra reglamentuojamas.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Taikinimo įstatyme nustatyta, kad taikinimas nėra nemokamas – taikinimo mokestis priklauso nuo taikinimo tarpininko ir ginčo šalių tarpusavio susitarimo. Remiantis Taikinimo tarpininkų asociacijos interneto svetainėje pateiktais duomenimis, 2013 m. taikinimo paslauga šeimai kainavo 60 eurų už vieną sesiją. Taikinamojo tarpininkavimo išlaidas šalys dengia vienodomis dalimis.

Jei teismas nusprendžia, kad ginčui išspręsti būtina pasitelkti taikintoją arba taikinimo tarpininką, finansiškai silpnesnė šalis gali prašyti teisinės pagalbos išlaidoms padengti.

Teisingumo kancleriui mokestis už taikinimą nemokamas. Tačiau gali būti papildomų su taikinimo procedūra susijusių išlaidų. Tokiu atveju teisingumo kancleris nusprendžia, kas šias išlaidas padengia.

Valstybės taikintojas kolektyvinius darbo ginčus taip pat sprendžia nemokamai. Išlaidas, susijusias su kolektyvinio darbo ginčo sprendimu, padengia kaltoji šalis arba jos pasidalijamos bendru šalių susitarimu.

Už Estijos draudimo asociacijos taikinimo tarpininko paslaugas mokamas administracinis 50 EUR mokestis, o už šios įstaigos taikintojo paslaugas – ne didesnis kaip 160 EUR mokestis. Nesėkmingo taikinimo atveju taikintojui mokama tik pusė mokesčio.

Ar įmanoma užtikrinti, kad būtų vykdomas tarpininkaujant priimtas susitarimas?

Taikinimo įstatyme nustatyta, kad taikinimo metu sudarytas susitarimas tampa vykdytinas, kai pagal pateiktą prašymą atliekama jo pripažinimo vykdytinu procedūra (Civilinio proceso kodekso 6271 ir 6272 straipsniai). Taikos sutartį, sudarytą notaro arba advokato vykdytoje taikinimo procedūroje, pripažinti vykdytina gali notaras, vadovaudamasis Notarinio tvirtinimo įstatyme nustatytais taisyklėmis.

Tarpininkaujant Valstybės taikintojui pasiektas susitarimas kolektyviniame darbo ginče abiem šalims yra privalomas ir įsigalioja pasirašymo dieną, nebent susitariama dėl kitos įsigaliojimo datos. Tačiau šios rūšies susitarimas nėra vykdytinas dokumentas.

Paskutinis naujumas: 11/12/2014

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.